

Jordana J., Gómez E., Gutiérrez J.P., Goyache F., 2005 – The Origins of Iberian Horses Assessed via Mitochondrial DNA. *J. Heredity* 96 (6), 663-669. **19. Stephens S.**, 2005 – Dressage. *Superlative Alternatives*. Equestrian July/August, 64-69. **20.** The Spanish Official Breed Catalog on-line z 31.12.2015 (http://aplicaciones.magrama.es/arca-webapp/descarga/fichero.html?nombre=PR%20gallega_%20orden%204%20abril%202001.pdf&contentType=application/pdf) (dostęp: 04.04.2016). **21. Valera M., Molina A., Gutiérrez J.P., Gómez J., Goyache F.**, 2005 –

Pedigree analysis in the Andalusian horse: population structure, genetic variability and influence of Carthusian strain. *Liv. Prod. Sci.* 95, 57-66. **22. Veder T.**, 2005 – The Andalusian and Lusitano. *Equestrian September*, 52-54. **23. Vicente A., Carolino N., Gama L.**, 2011 – Dispersão Mundial do Cavalo Lusitano e sua Demografia. *FIPSL – 1º Congresso Internacional do Cavalo Lusitano*, Lisboa. **24.** www.ancce.es **25.** www.domavaquera.com.pl/ **26. Yenne W.J.**, 1992 – *Konie*. Encyklopedia ilustrowana. Wyd. ART-BOOKS, Toronto.

Iberian horses in Poland

Summary

The aim of the study was to analyse the approximate size of the Iberian horse population in Poland, and to determine how often they are used for breeding, recreation and sport. Data collected from owners, breeders and transporters were used to estimate the approximate size of the Iberian horse population in Poland. The Andalusian breed (PRE) was predominant (83 horses). Lusitano horses were much less numerous (35). The number of crossbred (cruzado) and Iberian type horses was similar: 12 and 11, respectively. The study showed that only a few Andalusian or Lusitano stallions and mares were used for breeding due to difficulties in obtaining Polish licences and in assigning foals to the right breed, because of the lack of separate books and registers. Most horses of these breeds were used in horse shows, for recreation and to a small extent as sport horses. However, interest in Iberian horses is increasing, as is import of these animals to Poland.

KEY WORDS: breeding, horse, Andalusian breed, Lusitano

XII Forum Zootechniczno-Weterynaryjne

Zbigniew Sobek, Jolanta Różańska-Zawieja

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Już po raz dwunasty odbyło się w Poznaniu Forum Zootechniczno-Weterynaryjne. Tym razem tematem przewodnim były „Choroby metaboliczne przeżuwaczy i zwierząt monogastrycznych”. Był to głos w dyskusji dotyczącej praktycznego wykorzystania wiedzy żywieniowej w hodowli zwierząt i praktyce weterynaryjnej. Konferencja odbyła się w dniach 14-15 kwietnia 2016 roku. W pierwszym dniu tematem obrad była problematyka metabolizmu przeżuwaczy, w drugim omawiano problemy chorób metabolicznych trzody chlewnej i drobiu.

Organizatorami konferencji było tradycyjnie Poznańskie Koło Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego i Wielkopolski Oddział Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych, przy współudziale jednostek naukowych Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu: Instytutu Weterynarii, Katedry Genetyki i Podstaw Hodowli Zwierząt, Katedry Żywienia Zwierząt i Gospodarki Paszowej, Katedry Hodowli Zwierząt i Oceny Surowców.

XII Forum Zootechniczno-Weterynaryjne patronatem honorowym objęli: Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Główny Lekarz Weterynarii, Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka, Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej, Polski Związek Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego oraz JM Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

Tegoroczne Forum poświęcone było pamięci prof. dr. hab. Stanisława Izydora Rungego – wybitnego naukowca w zakresie

nauk weterynaryjnych i znakomitego praktyka weterynarii, twardego propagatora studiów weterynaryjnych, doskonałego nauczyciela i organizatora, człowieka niezmiernie pracowitego, o bogatym życiorysie naznaczonym doświadczeniami wojennymi. Wspomnienie o Profesorze Stanisławie Izdorze Runge wygłosił Tomasz Torgowski – prawnuk Profesora. Po tym wprowadzeniu biograficznym uroczystego otwarcia obrad dokonał w imieniu JM Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu Prorektor prof. dr hab. Roman Gornowicz.

Osoba Profesora Stanisława Izydora Runge znakomicie łączy środowiska lekarzy weterynarii i zootechników, wspierając tradycyjną już misję konferencji. W kręgu zainteresowań naukowych Profesora dominowały aż trzy nurty badawcze: zagadnienia diagnostyczno-terapeutyczne chorób zakaźnych zwierząt domowych, endokrynologia w zakresie wykorzystywania hormonów do odmladzania osobników oraz kazuistyka anatomopatologiczna. Profesor Stanisław Runge był współautorem drugiego w historii polskiej nauki słownika z dziedziny weterynarii, w okresie międzywojennym ogłosił około 60 prac naukowych, a po drugiej wojnie światowej opublikował kolejnych 50 prac naukowych oraz artykułów popularnonaukowych, a także wiele streszczeń i tłumaczeń fachowej literatury zagranicznej. Był też autorem pierwszego krajowego podręcznika weterynaryjnego dla celów praktycznego postępowania w zapobieganiu i leczeniu chorób u krów. Przy niezwykle dużej aktywności naukowej, dydaktycznej (wypromował 16 doktorantów) i organizacyjnej Profesor przez długi czas prowadził praktykę lekarza weterynarii. Brał też czynny udział w pracach wielu towarzystw naukowych weterynaryjnych i przyrodniczych. Był majorem Wojska Polskiego, Rektorem Uniwersytetu Poznańskiego (1933-1936), prezesem i współzałożycielem wielu towarzystw i rad naukowych, członkiem komitetów redakcyjnych polskich i zagranicznych czasopism weterynaryjnych. W czerwcu 2016 roku przypada 63 rocznica śmierci Profesora Stanisława Izydora Rungego, którego działalność i pracowitość może być wzorem do naśladowania.

Fot. 1. Sala obrad XII Forum Zootechniczno-Weterynaryjnego (fot. W. Andrzejewski)

Po wykładzie przybliżającym sylwetkę Profesora Stanisława Izydora Rungego rozpoczęły się wystąpienia dotyczące tematyki metabolizmu przeżuwaczy. Nowe koncepcje żywienia cieląt i odchowu jałówek omówił prof. dr hab. Włodzimierz Nowak z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Prof. dr hab. Zygmunt M. Kowalski z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie przedstawił szczegółowo etiologię, diagnozowanie i prewencję subklinicznej kwasicy krów mlecznych. Zaburzenia homeostazy elektrolitów w okresie okołoporodowym u krów na tle hipokalcemii i hipofosfatemii omówił prof. dr hab. Zdzisław Boryczko z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Niezwykle ciekawe i praktyczne wyliczenia ekonomiczne zaprezentował dr inż. Zbigniew Lach z Ośrodka Hodowli Zarodowej Osieczyny, w wystąpieniu „Ekonomiczna wycena reprodukcji stada krów mlecznych”. Referat o zapobieganiu chorobom metabolicznym krów w stadzie o wysokiej wydajności przedstawił dr inż. Ryszard Kujawiak z Sano Agrar Institut. Wpływ chorób metabolicznych na jakość mleka omówił lek. wet. Tomasz Jankowiak, Prezes Polskiego Stowarzyszenia ds. Mastitis.

Kolejne referaty wygłosili: dr wet. Roman Jędrzycki – „Schorzenia metaboliczne czynnikiem immunosupresyjnym”; dr n. wet. Monika Krajewska z Państwowego Instytutu Weterynaryjnego PIB w Puławach – „Paratuberkuloza przeżuwaczy – aktualne dane epidemiologiczne”; prof. dr hab. Roman Kołacz z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu – „Zdrowotne implikacje dla dobrostanu bydła” oraz prof. dr hab. Jędrzej Jaśkowski z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu – „Płodność jako czynnik decydujący o opłacalności produkcji mleka”. O tym, że wystąpienia były bardzo interesujące świadczy fakt, że wzbudziły one szeroką dyskusję zarówno na sali konferencyjnej, jak i w kuluarach.

Kolejny dzień obrad podzielony był na dwie sesje. W pierwszej sesji, poświęconej tematyce związanej z chorobami trzody chlewnej, omówiono pięć zagadnień. Zespół wewnętrznicznego zahamowania wzrostu prosiąt – przyczyny, profilaktykę i leczenie przedstawił prof. dr hab. Roman Zabielski. Choroby świń związane z zaburzeniami wchłaniania z przewodu pokarmowego, ich diagnostykę i zwalczanie omówił dr n. wet. Piotr Kołodziejczyk z Polskiego Związku Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej POLSUS. Odsadzanie jako kluczowy element efektywności odchowu prosiąt został ciekawie zaprezentowany przez dr. inż. Mariana Kamyczka z Zakładu Doświadczalnego IZ PIB w Pawłowicach. Kolejne dwa referaty poświęcone były problematyce żywienia: „Żywienie jako czynnik wspomagający

wybrane procesy metaboliczne i produktywność loch (dr Aleksandra Natołoczna-Kotara z LNB), „Pasze genetycznie zmodyfikowane w żywieniu zwierząt gospodarskich – wyniki badań krajowych” (dr hab. Maria Świątkiewicz, prof. nadzw., Instytut Zootechniki PIB w Krakowie).

W drugiej sesji, poświęconej tematyce związanej z chorobami drobiu, omówionych zostało kolejnych pięć zagadnień. Żywnościowe metody profilaktyki kokcydiozy drobiu przedstawił prof. dr hab. Sylwester Świątkiewicz z Instytutu Zootechniki PIB w Krakowie. Choroby metaboliczne o podłożu żywieniowym u drobiu nieśnego omówił dr inż. Sebastian Kaczmarek z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, a aktualne problemy chorobowe w użytkowanych stadach gęsi – dr hab. Marek Adamski prof. Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy. Wystąpienie dr hab. Katarzyny Połtowicz z Instytutu Zootechniki PIB w Krakowie obejmowało tematykę mitopatii, czyli syndromu zielonych mięśni u brojlerów kurzych i indyjskich. Ostatnim poruszonym w tej sesji zagadnieniem były

choroby zakaźne drobiu mające wpływ na obraz sekcyjny wątroby i nerek, przedstawione przez lek. wet. Jana Szeptyckiego z Avi-Vet Services s.j. z Tarnowa Podgórnego.

Podsumowując można z całą pewnością stwierdzić, że tematyka XII Forum Zootechniczno-Weterynaryjnego obejmowała interesujące i aktualne problemy związane z chorobami metabolicznymi zwierząt, o czym świadczy fakt, iż wykładów wysłuchało w ciągu dwóch dni ponad 400 słuchaczy – zarówno zarejestrowanych uczestników, jak i studentów oraz doktorantów.

W czasie przerw kawowych uczestnicy konferencji mieli okazję zapoznać się z bogatą ofertą firm sponsorujących, związanych z rolnictwem i szeroko rozumianą hodowlą zwierząt (Agrom Przemysław Próchniewski, Alima-Bis, Bentley Polska, Dramiński Ultrasonografy, Ecolab, Hubbard, Interger, Josera, Konrad, KRD IG, Lely, Mroczko Oprogramowanie dla Rolnictwa, Sano, SCR, WCHiRZ oraz Wesoły Borsuk). Forum było też okazją do degustacji produktów wielkopolskich mleczarni – SM Gostyń, SM Jana, Cekol, Lazur oraz ze Spółdzielczej Mleczarni SPOMLEK.

Głównym patronem medialnym był „Przegląd Hodowlany”. Materiały konferencyjne ze streszczeniami referatów można pobrać ze strony Poznańskiego Koła PTZ (<http://www.up.poznan.pl/ptz/>).

Fot. 2. Członkowie Zarządu Poznańskiego Koła PTZ przy grobie prof. Stanisława Izydora Rungego po złożeniu kwiatów w rocznicę śmierci – 2 czerwca 2016 roku (od lewej prof. W. Nowak, dr A. Nienartowicz-Zdrojewska, prof. Z. Sobek oraz dr J. Torgowski – mąż wnuczki Profesora).

Odślonięcie tablicy upamiętniającej Profesora dr. hab. Czesława Janickiego

W piękny słoneczny dzień, 10 maja 2016 roku, na terenie Muzeum Narodowego Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie odbyło się uroczyste odsłonięcie tablicy upamiętniającej Profesora dr. hab. Czesława Janickiego – profesora Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, nauczyciela, działacza społecznego, Wicepremiera oraz Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej w rządzie Tadeusza Mazowieckiego.

Rodzinę i przyjaciół Profesora oraz gości licznie przybyłych na uroczystość (ponad 130 osób) powitał dr Jan Maćkowiak, Dyrektor Muzeum w Szreniawie. Następnie głos zabrał dr Marian Król – Prezydent Towarzystwa im. Hipolita Cegielskiego w Poznaniu, współinicjator pomysłu upamiętnienia osoby Profesora Czesława Janickiego. Przedstawił on Profesora jako wybitnego działacza społecznego, który trwale zapisał się w świadomości społecznej przez propagowanie postaw patriotycznych oraz szacunku do wartości pracy i otwartości na drugiego człowieka.

W kolejnym wystąpieniu prof. dr hab. Zbigniew Sobek – Przewodniczący Poznańskiego Koła Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego, współinicjator i organizator uroczystości, wychowanek Profesora, wspominał Profesora Czesława Janickiego jako osobę wielce zasłużoną dla polskiego rolnictwa i Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Honorowego Członka Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego, a przede wszystkim jako człowieka niezwykle życzliwego, którego pogoda ducha udzielała się wszystkim, którzy mieli zaszczyt z Nim pracować.

W dalszej części uroczystości wystąpili także: JM Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu prof. dr hab. Grzegorz Skrzypczak, Dziekan Wydziału Weterynarii i Nauk o Zwierzętach – prof. dr hab. Małgorzata Szumacher-Strabel oraz w imieniu Kierownika Katedry Genetyki i Podstaw Hodowli Zwierząt, w której przez wiele lat pracował Profesor Czesław Janicki – prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski.

Uroczystego odsłonięcia tablicy pamiątkowej dokonała żona Profesora Pani Cecylia Janicka, a honorową wartę w trakcie całej uroczystości pełnił poczet sztandarowy Państwowej Średniej Szkoły Rolniczej w Bojanowie, której absolwentem był Professor Janicki.

Tablica upamiętniająca Profesora Czesława Janickiego została wmurowana w reprezentacyjną część ściany budynku muzealnego, obok tablic upamiętniających innych wybitnych profesorów Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu: Tadeusza Vetulaniego, Stefana Alexandrowicza, Mariana Jerzaka i Mieczysława Rutkowskiego.

Fot. 2. Po odsłonięciu tablicy podziękowanie złożyła żona Profesora Cecylia Janicka (obok dr Marian Król) (fot. R. Mikuła)

Na kończącym uroczystość spotkaniu podkreślano, że „człowiek żyje dopóty, dopóki pamięć o nim nie umrze”. Pamięć o Profesorze będzie trwała przez długi czas. W lipcu br. ukaże się monografia o życiu Profesora Czesława Janickiego.

Fot. 3. Tablica pamiątkowa Profesora dr. hab. Czesława Janickiego

Fot. 1. Przed odsłonięciem tablicy w Szreniawie (od lewej: prof. dr hab. Zbigniew Sobek, dr Zofia Szalczyk, dr Jan Maćkowiak, prof. dr hab. Grzegorz Skrzypczak, dr Marian Król) (fot. R. Mikuła)